

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.032.02.2018

Dariusz Lisowski
Dyrektor
Szkoły Podstawowej nr 1
im. Powstańców Wielkopolskich w Legnicy,
ul. Kamienna 20a, 59-220 Legnica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/027 – Zmiany w systemie oświaty

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura we Wrocławiu
ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław
T +48 71 711 83 00, F +48 71 711 83 50
lwr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Legnicy, ul. Kamienna 20a, 59-220 Legnica (dalej: „SP nr 1 w Legnicy” lub „Szkoła”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dariusz Lisowski, Dyrektor Szkoły, od 1 września 2017 r. do nadal. Funkcję kierownika jednostki pełniła poprzednio Violetta Czaja-Kiszka od 1 września 2012 r. do 31 sierpnia 2017 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1) Przygotowanie i wdrożenie zmian w systemie oświaty. 2) Zmiany warunków lokalowych i organizacyjnych w związku z reformą oświaty. 3) Współpraca z instytucjami przy wprowadzaniu zmian w systemie oświaty.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2018 (do czasu zakończenia kontroli oraz ewentualnie okres wcześniejszy, jeżeli będzie miał wpływ na kontrolowaną działalność).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ¹ (dalej: „ustawa o NIK”).
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	Mariusz Orawczak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/234/2018 z dnia 9 listopada 2018 r.

(akta kontroli str. 1-4)

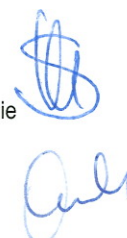
II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA Zainteresowani przygotowaniem i wdrażaniem w SP nr 1 w Legnicy zmian związanych z reformą oświaty, tj. nauczyciele i pracownicy, uczniowie i ich rodzice oraz władze oświatowe, byli informowani o planowanych działaniach, w tym o zadaniach każdego z uczestników procesu dydaktyczno-wychowawczego. Dyrektor Szkoły podjął właściwe działania przygotowawcze związane z organizacją nauki i dostosowaniem obiektu szkolnego oraz jego wyposażenia do przyjęcia uczniów i prowadzenia z nimi zajęć w reformowanej szkole, funkcjonującej w nowym ustroju szkolnym.

W Szkole funkcjonował aktualny i prawidłowo przyjęty statut, zawierający elementy określone w przepisach prawa oświatowego. Stan zatrudnienia nauczycieli był adekwatny do potrzeb wynikających z realizowanych zadań dydaktyczno-wychowawczych i opiekuńczych. Nie wystąpiły negatywne zjawiska związane ze zwolnieniami czy redukcją etatów, a działania Dyrektora Szkoły w zakresie diagnozowania ewentualnych braków kadrowych pozwoliły pozyskać nauczycieli o odpowiednich kwalifikacjach. Zatrudnieni nauczyciele posiadali kwalifikacje odpowiednie do realizowanych zajęć edukacyjnych oraz podnosili swoją wiedzę ogólną i zawodową, uczestnicząc w szkoleniach związanych ze zmianami wprowadzanymi w systemie oświaty. Środki finansowe wyodrębnione na szkolenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli wykorzystywano zgodnie z potrzebami Szkoły.

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

Zajęcia dydaktyczne prowadzono na podstawie prawidłowo dopuszczonych programów nauczania i podręczników szkolnych.

Wyposażenie sal lekcyjnych było wystarczające do realizacji podstaw programowych poszczególnych przedmiotów, z wyjątkiem chemii. Zapewniono uczniom, zgodnie z ich wzrostem, wiekiem i potrzebami, możliwość ergonomicznego korzystania ze wszystkich pomieszczeń szkolnych, z wyjątkiem jednej sali lekcyjnej oraz stołówki. Pomieszczenia do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych spełniały wymagania dla miejsc przeznaczonych na stały pobyt ludzi. W związku ze zmianami wprowadzonymi w systemie oświaty nie nastąpiło pogorszenie warunków lokalowych.

Dyrektor Szkoły podejmował działania na rzecz realizacji zdiagnozowanych potrzeb SP nr 1 w Legnicy, wynikających z konieczności wprowadzenia reformy oświaty. Współpracował również z instytucjami odpowiedzialnymi za wdrożenie reformy, w szczególności z organem prowadzącym Szkołę, Kuratorium Oświaty we Wrocławiu, Ministerstwem Edukacji Narodowej.

Niemniej, w związku z wprowadzeniem zmian w systemie oświaty w Szkole nastąpiło pogorszenie warunków kształcenia uczniów, gdyż naruszono zasadę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, nie przestrzegano zasad higieny pracy umysłowej przy ustalaniu planu lekcji, oraz nastąpiło ograniczenie dostępu do sali gimnastycznej w roku szkolnym 2018/2019. Ponadto po 1 września 2017 r. został ograniczony zakres i dostęp uczniów do zajęć pozalekcyjnych oraz pogłębiło się zjawisko tzw. „wędrujących nauczycieli”. Nie wszyscy uczniowie dysponowali kompletem podręczników (zgodnych z nową podstawą programową), bowiem w dniu rozpoczęcia roku szkolnego 2017/2018 Szkoła otrzymała jedynie 34,9% zamówionych podręczników, a w dniu rozpoczęcia roku szkolnego 2018/2019 przekazano do niej 94,7% zapotrzebowanych podręczników. Również nie wszyscy uczniowie dysponowali szafkami umożliwiającymi pozostawienie w Szkole przyborów i podręczników.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Przygotowanie i wdrożenie zmian w systemie oświaty

1.1. Na Radzie Pedagogicznej w dniu 30 sierpnia 2016 r. Dyrektor Szkoły przekazał nauczycielom SP nr 1 w Legnicy informacje uzyskane na konferencji⁴ dyrektorów szkół o planowanej reformie oświaty i jej głównych założeniach, w szczególności o planowanej likwidacji: sprawdzianu po klasie szóstej, tzw. godzin karcianych⁵ oraz gimnazjów i włączenia kształcenia gimnazjalnego do szkoły powszechnej obejmującej osiem lat nauki⁶. Nauczyciele zostali zobowiązani⁷ do śledzenia informacji o zmianach w systemie edukacji i uwzględnieniu tej tematyki w doskonaleniu zawodowym, planach pracy Szkoły i zespołów samokształceniowych oraz w planach pracy wychowawczej, jak również do

³ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Konferencja dla dyrektorów dolnośląskich szkół i placówek podsumowująca rok szkolny 2015/2016 i otwierająca rok szkolny 2016/2017, przeprowadzona 23 sierpnia 2016 r. w Legnicy, której organizatorem i gospodarzem był Dolnośląski Kurator Oświaty.

⁵ Godziny, które nauczyciele realizowali w ramach dodatkowych obowiązków zgodnie z Kartą Nauczyciela.

⁶ Protokół nr 1/2016/2017 z zebrania Rady Pedagogicznej SP nr 1 w Legnicy – Organizacja roku szkolnego 2016/2017.

⁷ Uchwała nr 8/2016/17 Rady Pedagogicznej SP nr 1 w Legnicy z dnia 30 sierpnia 2016 r. w sprawie uchwalenia ustalania sposobu wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego Szkoły.

systematycznego informowania uczniów i rodziców o czekających ich zmianach w związku z planowaną reformą oświaty.

Podczas posiedzenia Rady Pedagogicznej w dniu 27 lutego 2017 r. Dyrektor Szkoły poinformował nauczycieli o założeniach reformy oświaty, głównych ustawach reformujących system oświaty, tj. ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe*⁸ (dalej: „ustawa *Prawo oświatowe*”) oraz ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. *Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe*⁹ (dalej: „ustawa wprowadzająca *Prawo oświatowe*”), omawiając istotne zmiany systemowe wprowadzone przez te ustawy¹⁰. Ponadto zobowiązał nauczycieli do zapoznania się z przepisami dotyczącymi podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, jednocześnie zobowiązując nauczycieli do analizy podstaw programowych na zespołach samokształceniowych i przekazywania na bieżąco informacji o reformie oświaty uczniom i rodzicom.

Ponadto nauczyciele na bieżąco byli informowani o zmianach w systemie oświaty, np. związanych z opracowaniem nowego statutu Szkoły i programu wychowawczo – profilaktycznego Szkoły, zorganizowania wolontariatu, opracowania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego i szkolnego programu doradztwa zawodowego, egzaminie po klasie ósmej, zmianach w dokonywaniu oceny pracy nauczycieli i w awansie zawodowym nauczycieli.

Rodzice informowani byli o zmianach w systemie oświaty na spotkaniach Rady Rodziców i przez wychowawców klas na zebraniach i spotkaniach z rodzicami.

Samorząd Uczniowski działający przy Szkole był informowany o kolejnych zmianach w systemie oświaty, np. na spotkaniu¹¹ tego samorządu w dniu 24 maja 2017 r. przedstawiono zmiany od roku szkolnego 2017/2018 związane z wprowadzeniem ośmioletniej szkoły podstawowej. Nauczyciele na godzinach wychowawczych oraz na zajęciach przedmiotowych informowali uczniów o reformie oświaty.

Dyrektor Szkoły podał, że nie wystąpiły protesty/niepokoje społeczne związane z trybem i sposobem wprowadzanych zmian w systemie oświaty.

(akta kontroli str. 367, 369, 561-602)

Zgodnie z art. 234 ust. 2 *ustawy wprowadzającej Prawo oświatowe*, Dyrektor Szkoły pisemnie poinformował pracowników o zmianach organizacyjnych wynikających z wprowadzenia reformy oświaty, w tym na temat dalszego ich zatrudnienia. Pracownicy Szkoły otrzymali w dniu 28 kwietnia 2017 r. informację¹² o kontynuowaniu od dnia 1 września 2017 r. zatrudnienia w SP nr 1 w Legnicy.

(akta kontroli str. 367, 603)

1.2. W Szkole ustalono nowe plany nauczania, począwszy od roku szkolnego 2017/2018 dla klas I, IV i VII szkoły podstawowej, dostosowane do nowej podstawy programowej, zgodnie z art. 273 ust. 1 i art. 291 ust. 1 pkt 1 *ustawy wprowadzającej Prawo oświatowe*. Ustalono plany nauczania na etapy, tj. dla kl. I-III (w przypadku klas I), kl. IV-VIII (w przypadku klas IV), a w przypadku klasy VII do istniejących planów kl. IV-VI dodano klasy VII i VIII. Ponadto w planach nauczania uwzględniono

⁸ Dz. U. z 2018 r. poz. 996, ze zm.

⁹ Dz. U. z 2017 r. poz. 60, ze zm.

¹⁰ Protokół nr 4/2016/2017 z zebrania Rady Pedagogicznej SP nr 1 w Legnicy – Podsumowanie pracy dydaktycznej, opiekuńczej i wychowawczej za I semestr roku szkolnego 2016/2017.

¹¹ Protokół nr 9 ze spotkania Samorządu Uczniowskiego działającego przy SP nr 1 w Legnicy.

¹² Informacja została sporządzona w dwóch egzemplarzach, potwierdzona podpisem pracownika, a następnie jeden egzemplarz otrzymał pracownik, a drugi egzemplarz został wpięty do teczeki akt osobowych pracownika.

godziny do dyspozycji dyrektora szkoły, które powinny zostać przeznaczone na zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów.

(akta kontroli str. 185-207, 362-363, 404-406)

Zgodnie z postanowieniami *ustawy Prawo oświatowe*, Dyrektor Szkoły ustalił nową organizację Szkoły na rok szkolny 2017/2018, opracowując arkusz organizacji Szkoły, po wcześniejszym pozytywnym zaopiniowaniu projektu tego arkusza przez nauczycielskie związki zawodowe¹³, oraz przez Radę Pedagogiczną Szkoły¹⁴. W dniu 21 kwietnia 2017 r. projekt arkusza organizacji Szkoły został przekazany do zatwierdzenia przez organ prowadzący Szkołę, które w dniu 17 maja 2017 r. uzyskał.

Powyższy arkusz organizacyjny przygotowywany był przy wykorzystaniu programu informatycznego Sigma–Vulcan oraz na podstawie zasad określonych przez Wydział Oświaty, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego Legnicy.

(akta kontroli str. 124-133, 363-364, 489-496, 504-515)

Plan finansowy Szkoły na 2017 r., opracowany w granicach kwot określonych w uchwale budżetowej miasta Legnica na rok 2017¹⁵, przewidywał dochody Szkoły na poziomie 108 400 zł, natomiast wydatki określono w kwocie ogółem 3 126 092 zł, w tym na zadania własne (dział 801, rozdział 80101 klasyfikacji budżetowej) w wysokości 2 424 560 zł. W ślad m.in. za wnioskami Dyrektora Szkoły, w roku budżetowym 2017 dokonano łącznie 32 zmiany w planie finansowym Szkoły.

Jeden z wniosków¹⁶ Dyrektora Szkoły do Prezydenta Miasta Legnicy o wyrażenie zgody na dokonanie zmiany w planie wydatków budżetowych na 2017 r. dotyczył zwiększenia o 29 172 zł wydatków przeznaczonych na wyposażenie klas przedmiotowych w nowe krzesła (132 szt.) i biurka (66 szt.), w związku z koniecznością dostosowania mebli do funkcjonalności przewidzianej w nowym ustroju szkoły. Prezydent Miasta Legnicy zwiększył¹⁷ wydatki w budżecie Szkoły o 15 000 zł, które przeznaczone zostały na zakup mebli do dwóch klas (40 szt. ławek i 80 szt. krzesełek szkolnych).

Ostatecznie (po zmianach) w planie finansowym Szkoły na 2017 r. wydatki budżetowe określono w kwocie ogółem 3 534 034 zł, w tym na zadania własne 2 761 021 zł. Plan został zrealizowany w 98,1%.

(akta kontroli str. 365, 623-647, 654-656)

Dyrektor Szkoły sporządził projekt planu finansowego Szkoły na rok 2018 i 2019, po wcześniejszym pozytywnym zaopiniowaniu projektu tego planu przez Radę Rodziców¹⁸, oraz przez Radę Pedagogiczną Szkoły¹⁹, zgodnie z postanowieniami *ustawy Prawo oświatowe*. Wydatki rzeczowe planowane były na poziomie 100% planu danego roku wg stanu na dzień 31 lipca, natomiast plan wydatków dotyczący wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń nauczycieli oraz pracowników administracyjno-obsługowych – na podstawie zatwierdzonego arkusza

¹³ Pismo z dnia 19 kwietnia 2017 r. (znak: ZO/074/AO/EDK/2017) w odpowiedzi na pismo Dyrektora Szkoły z dnia 6 kwietnia 2017 r. (znak: SP.1.SEK.410.1.2017).

¹⁴ Uchwała Nr 14/2016/2017 Rady Pedagogicznej SP nr 1 w Legnicy z dnia 10 kwietnia 2017 r. w sprawie opinii dotyczącej projektu arkusza organizacyjnego Szkoły w roku szkolnym 2017/2018.

¹⁵ Zarządzenie Nr 691/PM/2016 Prezydenta Miasta Legnicy z dnia 15 listopada 2016 r.

¹⁶ Pismo z dnia 31 lipca 2017 r. (znak: SP1.3121.4.2017).

¹⁷ Zarządzenie Nr 524/PM/2017 Prezydenta Miasta Legnicy z dnia 9 sierpnia 2017 r.

¹⁸ Opinia Rady Rodziców z dnia 13 września 2017 i 11 września 2018 r. w sprawie projektu planu finansowego Szkoły na odpowiednio rok 2018 i 2019.

¹⁹ Uchwała Nr 4/2017/2018 Rady pedagogicznej SP nr 1 w Legnicy z dnia 14 września 2017 r. i Nr 3/2018/2019 z dnia 13 września 2018 r. w sprawie opinii dotyczącej projektu planu finansowego Szkoły na odpowiednio rok 2018 i 2019.

organizacyjnego Szkoły, po uprzednim uwzględnieniu ewentualnych podwyżek wynagrodzeń.

(akta kontroli str. 364-365, 520-529)

Obiekt szkolny wraz z jego zewnętrzną infrastrukturą oraz poszczególne pomieszczenia wraz z wyposażeniem przygotowane były do funkcjonalności przewidzianej w nowym ustroju szkolnym.

W terminie od 28 lipca do 1 września 2017 r. realizowano w Szkole dostawy w ramach zadania pn. „Wyposażenie pracowni do nauki przedmiotów matematyczno-informatycznych w szkołach podstawowych i gimnazjach prowadzonych przez Miasto Legnica”.

W 2017 r. (październik) i w 2018 r. (lipiec i listopad) zakupiono nowe ławki szkolne (70 szt.) z regulacją wielkości oraz krzeselka (140 szt.) z regulacją wielkości (łącznie koszt: 28 014 zł), w które wyposażone zostały cztery klasy dla uczniów z klas IV-VIII.

W 2018 r. (luty, maj, czerwiec i październik) zakupiono pomoce naukowe, m.in. do fizyki (koszt: 777 zł), biologii (koszt: 3 596 zł), geografii (koszt: 1 985 zł) oraz 10 zestawów komputerowych do pracowni komputerowej (koszt: 8 400 zł) i lektury szkolne do biblioteki (koszt: 1 649 zł).

W 2016 r. (wrzesień) zakupiono dodatkowo szafki skrytkowe dla 18 uczniów klas IV-VI (koszt: 1 969 zł), a w 2018 r. (listopad) – 80 szafek szatniowych dla uczniów klas VII-VIII (koszt: 7 286 zł).

W dniu 16 marca 2016 r. Dyrektor Szkoły przesłał do Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu Urzędu Miasta Legnica opracowany program funkcjonalno-użytkowy dotyczący projektu „Rewitalizacja zdegradowanych obszarów Zakaczwawia w Legnicy – zagospodarowanie przestrzeni przy SP nr 1 w Legnicy na cele rekreacyjne”. Uzgodnienie koncepcji projektowej nastąpiło 13 czerwca 2016 r., a 31 października 2016 r. Dyrektor Szkoły zaakceptował projekt inwestycji. W dniu 23 października 2017 r. oddano do użytkowania nowoczesny kompleks sportowo-rekreacyjny na terenie Szkoły, składający się boiska wielofunkcyjnego z bieżnią wraz z trybunami oraz skocznią w dal.

Począwszy od 2013 r. Szkoła sukcesywnie kupowała rzutniki multimedialne, komputery i wizualizery służące do celów dydaktycznych. Przed rozpoczęciem roku szkolnego 2017/2018 tylko jedna sala nie została wyposażona w ww. sprzęt multimedialny.

(akta kontroli str. 366, 387-393, 530-547, 801-828)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Szkoła prawidłowo i z właściwym wyprzedzeniem informowała społeczność szkolną (nauczycieli i pracowników, uczniów i ich rodziców oraz władze oświatowe) o planowanych zmianach wprowadzanych reformą oświaty i wynikających z nich zadaniach każdego z uczestników procesu dydaktyczno-wychowawczego. Podjęto odpowiednie i adekwatne do sytuacji działania przygotowawcze związane z organizacją nauki i dostosowaniem obiektu szkolnego oraz jego wyposażenia do przyjęcia uczniów i prowadzenia z nimi zajęć w reformowanej szkole, funkcjonującej w nowym ustroju szkolnym.

2. Zmiany warunków lokalowych i organizacyjnych w związku z reformą oświaty

OBSZAR

2.1. Zmiany warunków organizacyjnych w związku z reformą oświaty

Opis stanu faktycznego

2.1.1. Szkoła, w związku z dostosowaniem do nowego ustroju szkolnego, od dnia 1 września 2017 r. została przekształcona²⁰ w ośmioletnią szkołę podstawową, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1 *ustawy Prawo oświatowe* i funkcjonowała na podstawie aktualnych i prawidłowo przyjętych dokumentów regulujących jej pracę, tj.:

- Statutu Szkoły uchwalonego²¹ przez Radę Pedagogiczną Szkoły, zgodnie z art. 80 ust. 2 pkt 1 *ustawy Prawo oświatowe* w związku z art. 82 ust. 2 *ustawy Prawo oświatowe*, w terminie²² określonym w art. 322 ust. 1 *ustawy wprowadzającej Prawo oświatowe*;
- Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego na lata 2017-2019, o którym mowa w art. 26 ust. 1 *ustawy Prawo oświatowe*, pozytywnie zaopiniowanego i uchwalonego²³ w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkoły przez Radę Rodziców Szkoły, zgodnie z art. 84 ust. 2 pkt 1 *ustawy Prawo oświatowe*.

Wyżej wymieniony Statut Szkoły zawierał wszystkie wymagane elementy i zapisy określone w przepisach prawa oświatowego, w szczególności w art. 98 *ustawy Prawo oświatowe*.

(akta kontroli str. 6-65)

Według stanu na 30 września, w roku szkolnym 2017/2018 i 2018/2019, w Szkole funkcjonowały dwa oddziały przedszkolne i 19 oddziałów szkoły podstawowej, w tym odpowiednio po dwa oddziały klas I i klas II, cztery i dwa oddziały klas III, po trzy oddziały klas IV, trzy i dwa oddziały klas V, dwa i trzy oddziały klas VI, trzy i dwa oddziały klas VII i trzy oddziały klas VIII w roku szkolnym 2018/2019. Obowiązek szkolny w tych latach szkolnych realizowało łącznie odpowiednio 421 i 470 uczniów, w tym odpowiednio 44 i 50 uczniów w przedszkolu oraz 377 (19,8 uczniów/oddział) i 420 (22,1 uczniów/oddział) uczniów w szkole podstawowej.

(akta kontroli str. 69-74)

2.1.2. Stan zatrudnienia nauczycieli w Szkole w kolejnych latach szkolnych 2016/2017, 2017/2018 i 2018/2019, na dzień 30 września, wynosił odpowiednio 37 osób (34,28 etatów), 45 (39,47 etatów) i 44 (37,26 etatów) i był adekwatny do potrzeb Szkoły wynikających z realizowanych zadań dydaktyczno-wychowawczych i opiekuńczych. W latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019 zapewniono kadre nauczycielską dla nowych przedmiotów w szkole podstawowej, w szczególności chemii, fizyki, biologii, geografii, techniki, wprowadzonych w związku z reformą oświaty, przy czym w roku szkolnym 2017/2018 nauczyciele geografii i chemii, a w roku szkolnym 2018/2019 nauczyciel fizyki, byli zatrudnieni w innej szkole i uzupełniali tygodniowy obowiązkowy wymiaru zajęć w Szkole.

²⁰ Uchwała nr XXXVIII/378/17 Rady Miejskiej Legnicy z dnia 30 października 2017 r. w sprawie przekształcenia sześciolletniej SP nr 1 w Legnicy w ośmioletnią szkołę podstawową.

²¹ Uchwała nr 7/2017/2018 Rady Pedagogicznej SP nr 1 w Legnicy z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie nadania Statutu Szkole.

²² Do dnia 30 listopada 2017 r.

²³ Uchwała nr 2/2017/2018 Rady Rodziców SP nr 1 w Legnicy z dnia 22 września 2017 r. w sprawie zaopiniowania projektu Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

Koszty zatrudnienia nauczycieli w Szkole w latach 2016, 2017 i 2018 (stan na 31 sierpnia) wyniosły odpowiednio 1 968 451,63 zł, 2 096 416,10 zł i 1 652 279,03 zł.

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiła w Szkole sytuacja zwolnień nauczycieli w trybie art. 20 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. *Karta Nauczyciela*²⁴ (dalej: „*Karta Nauczyciela*”) oraz nie dokonywano redukcji zatrudnienia wynikającej z organizacji szkoły. W roku szkolnym 2017/2018, na podstawie art. 22 ust. 1 *Karty Nauczyciela*, wystąpiło uzupełnienie tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć w ilości 2 godzin w innej szkole w przypadku nauczyciela wychowania fizycznego zatrudnionego w Szkole na podstawie mianowania. W roku szkolnym 2018/2019, na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 4 *Karty Nauczyciela* oraz z art. 220 ust. 1 pkt 1 *ustawy wprowadzającej Prawo oświatowe*, nauczyciel mianowany wychowania fizycznego został przeniesiony do innej szkoły.

W okresie objętym kontrolą 27 nauczycieli pracowało nie tylko w SP nr 1 w Legnicy, ale również w innych szkołach. W roku szkolnym 2016/2017 w Szkole podjęto pracę w formie dodatkowego zatrudnienia czterech nauczycieli, którzy realizowali łącznie 31 godzin tygodniowo (religia, zajęcia techniczne, muzyka, zajęcia rewalidujące nauczyciel wspomagający). W roku szkolnym 2017/2018 w Szkole pracowało 10 nauczycieli, którzy realizowali łącznie 38 godzin tygodniowo (religia, doradztwo zawodowe, geografia, chemia, przyroda, zajęcia rewalidujące nauczyciel wspomagający), którzy byli w niej dodatkowo zatrudnieni lub uzupełniali obowiązkowy wymiar zajęć. Ponadto, jeden nauczyciel uzupełniał tygodniowy obowiązkowy wymiar zajęć w innej szkole, a również jeden nauczyciel znalazł dodatkowe zatrudnienie w innej placówce w wymiarze czterech godzin tygodniowo. Z kolei w roku szkolnym 2018/2019 w Szkole pracowało 11 nauczycieli, którzy prowadzili łącznie 83 godzin tygodniowo (religia, geografia, wiedza o społeczeństwie, fizyka, edukacja dla bezpieczeństwa, język niemiecki, wychowanie fizyczne, chemia) i byli w Szkole dodatkowo zatrudnieni lub uzupełniali w niej obowiązkowy wymiar zajęć. Ponadto 10 nauczycieli znalazło dodatkowe zatrudnienie w łącznym wymiarze 46 godzin tygodniowo w innych placówkach.

Jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły, dwa razy w roku, w kwietniu i sierpniu, sporządzana jest i przekazywana do organu prowadzącego informacja o ruchu służbowym, w której wykazuje się wielkość zatrudnienia w danym roku szkolnym i potrzeby w tym zakresie. Ponadto, dyrektorzy szkół współpracują ze sobą informując wzajemnie o potrzebach w zakresie zatrudnienia w swoich szkołach. Wskazał również, że do Szkoły wpływają drogą elektroniczną oraz składane są w sekretariacie Szkoły oferty pracy kandydatów na stanowisko nauczyciela.

(akta kontroli str. 66-74, 651-653, 782-800)

2.1.3. W Szkole prawidłowo przydzielono nauczycielom zajęcia lekcyjne lub inne zajęcia edukacyjne wykazane w arkuszu organizacyjnym, uwzględniając posiadane przez nich kwalifikacje i uprawnienia, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie *szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli*²⁵.

(akta kontroli str. 240-267, 313)

²⁴ Dz. U. z 2018 r. poz. 967, ze zm.

²⁵ Dz. U. z 2015 r. poz. 1264 – rozporządzenie uchylono z dniem 1 września 2017 r. i od tego dnia obowiązuje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie *szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli* (Dz. U. poz. 1575).

2.1.4. Rada Pedagogiczna Szkoły uchwaliła²⁶, przedstawioną przez Dyrektora Szkoły, organizację doskonalenia zawodowego nauczycieli, Program wewnętrznego doskonalenia nauczycieli w Szkole, na okresy od 1 września 2015 r. do 31 sierpnia 2018 r. oraz od 1 września 2018 r. do 31 sierpnia 2022 r. Corocznie, w oparciu o uchwalone programy oraz wnioski z nadzoru pedagogicznego, potrzeby nauczycieli, wnioski z diagnoz, rocznych planów pracy zespołów samokształceniowych, w Szkole opracowywane były szczegółowe Plany wewnętrznego doskonalenia zawodowego nauczycieli na kolejne lata szkolne. Uwzględniały one potrzeby szkoleń związanych ze zmianami prawa oświatowego, ze szczególnym uwzględnieniem reformy systemu oświaty oraz wdrożenia nowej podstawy programowej.

Dyrektor Szkoły corocznie składał do organu prowadzącego wnioski²⁷ o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w następnym roku budżetowym, zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków²⁸. W wyniku akceptacji ww. wniosków Dyrektor Szkoły dysponował środkami na doskonalenie zawodowe nauczycieli w wysokości odpowiednio 5 330 zł, 2 200 zł i 8 000 zł. Środki na lata 2016 i 2017 zostały wydatkowane na szkolenia Rady Pedagogicznej, dofinansowanie studiów podyplomowych dla dwóch nauczycieli (plastyka, oligofrenopedagogika) oraz kurs udoskonalający dla dwóch nauczycieli z języka angielskiego w kl. I-III. W 2018 r. (do 31 sierpnia) wydatkowano 1 872 zł na szkoleniową radę pedagogiczną.

(akta kontroli str. 314-358, 648-656)

2.1.5. W latach szkolnych 2016/2017 i 2017/2018 odpowiednio 13 z 37²⁹ i 6 z 47³⁰ nauczycieli zatrudnionych w Szkole uczestniczyło w formie kształcenia i/lub doskonalenia zawodowego związanego ze zmianami w systemie oświaty.

Jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły, prawie wszyscy nauczyciele uczestniczyli w szkoleniach dotyczących zmian w systemie oświaty. Wielu nauczycieli brało udział w spotkaniach z konsultantami edukacyjnymi poszczególnych wydawnictw oraz szkolili się e-learningowo.

Na szkolenia delegowani byli reprezentanci nauczycieli danego przedmiotu, a zadaniem przeszkolonych osób było przekazanie informacji – przeprowadzenie warsztatów w ramach zespołów samokształceniowych. Nad realizacją tego zadania czuwali przewodniczący zespołów samokształceniowych, których Dyrektor Szkoły zobowiązał do organizowania warsztatów, przekazywania informacji, uwag i zaleceń

²⁶ Uchwała Nr 12/2015/2016 z dnia 10 września 2015 r. w sprawie doskonalenia zawodowego nauczycieli Szkoły oraz uchwała nr 6/2018/2019 z dnia 3 października 2018 r. w sprawie przyjęcia programu wewnętrznego doskonalenia nauczycieli.

²⁷ Pismo z dnia 25 listopada 2015 r. (znak: SPI.SEK.142.4.2015), z dnia 24 listopada 2016 r. (znak: SPI.SEK.142.2.2016) i z dnia 30 listopada 2017 r. (znak: SPI.SEK.142.8.2017).

²⁸ Dz. U. Nr 46, poz. 430 oraz z 2015 r., poz. 1973.

²⁹ Jak wskazał Dyrektor Szkoły, w roku szkolnym 2016/ 2017 wśród 37 nauczycieli zatrudnionych w Szkole: 1 przebywał na urlopie dla poratowania zdrowia, 2 przebywało na długotrwałym zwolnieniu, 5 nauczycieli to katecheci, 1 nauczyciel wspomagający (wymiar etatu 0,28 wspomaganie i rewalidacja) pracownik poradni psychologiczno-pedagogicznej. A zatem należy rozpatrywać 28 nauczycieli.

³⁰ Jak wskazał Dyrektor Szkoły, w roku szkolnym 2017/2018 wśród 47 nauczycieli zatrudnionych w Szkole: 4 przebywało na urlopie dla poratowania zdrowia, 4 nauczycieli to katecheci, 1 nauczyciel wspomagający (wymiar etatu 0,28 wspomaganie i rewalidacja) pracownik poradni psychologiczno-pedagogicznej, 1 nauczyciel emeryt. A zatem należy rozpatrywać 37 nauczycieli.

po odbytych szkoleniach w ośrodkach doskonalenia nauczycieli. Analiza dokumentacji zespołów samokształceniowych potwierdziła udział 32 nauczycieli w tego typu szkoleniach w 2017 r. na temat zmian w systemie edukacji.

Dyrektor Szkoły wskazał, że zgodnie z wytycznymi Ministra Edukacji Narodowej zawartymi w liście z dnia 7 marca 2017 r., zmiany w systemie edukacji dotyczyły nie tylko struktury szkolnictwa i podstaw programowych, ale też nauki programowania i gry w szachy począwszy od edukacji wczesnoszkolnej, rozwijania kompetencji czytelniczych, wzmocnienia edukacji w zakresie języków obcych nowożytnych, edukacji włączającej (w związku m.in z nowym modelem kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi opartym na założeniach diagnozy funkcjonalnej oraz z podpisaniem podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym). W 2017 r. 18 nauczycieli wzięło udział w szkoleniach zewnętrznych, zgodnych z kierunkami określonymi przez Ministra Edukacji Narodowej.

(akta kontroli str. 268-289, 930, 933-934, 941-984)

2.1.6. Zaplanowana liczba godzin lekcyjnych w roku szkolnym 2017/2018 określona w szkolnych planach nauczania sporządzonych przez Dyrektora Szkoły była zgodna z odpowiednimi rozporządzeniami, tj. dla klas IV i VII z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. *w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół*³¹ oraz dla klas VI z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. *w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych*³².

Faktyczna³³ liczba zrealizowanych godzin lekcyjnych w roku szkolnym 2017/2018 w klasach IV, VI i VII była mniejsza niż zaplanowane w szkolnych planach nauczania dla tych klas. Wskaźnik zrealizowania zaplanowanych godzin ogółem wyniósł za ten rok szkolny: dla klasy 4a – 91,0%, 4b – 91,2%, 4c – 90,5%, 6a – 89,6%, 6b – 90,6%, 7a – 97,0%, 7b – 91,8% i 7c – 95,8%. W szczególności zrealizowano tylko 75,0% zajęć z techniki w klasie 4a, 83,3% informatyki w 4b, 77,8% plastyki i 83,3% wychowania fizycznego w 4c, 80,6% plastyki i zajęć technicznych w 6a, 83,3% muzyki w 6b, 83,3% chemii w 7a, 80,0% doradztwa zawodowego i 80,6% chemii w 7b oraz 77,8% plastyki i 80,6% chemii w 7c.

Dyrektor Szkoły wskazał, że do zrealizowanych godzin nie zaliczano uroczystości szkolnych związanych m.in. z rocznicami ważnych zdarzeń (język polski, historia, plastyka, muzyka), historycznych (historia, WOS, język polski), sportowych rozgrywek (wychowanie fizyczne), konkursów (artystyczne, edukacja dla bezpieczeństwa), projektów edukacyjnych Zielone płuca Europy (przyroda, matematyka, chemia, biologia, język polski, plastyka, technika, informatyka), Tatarzy pod Legnicą (historia, język polski, geografia, plastyka, technika), wycieczek przedmiotowych (geografia, chemia, doradztwo zawodowe, fizyka), wycieczek do Aquaparku (wychowanie fizyczne), wycieczek krajoznawczych, turystycznych, Zielonych Szkół (przyroda, biologia, geografia, historia, chemia, plastyka, technika, wychowanie fizyczne, informatyka, język polski), akcji Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi, Dzień Patrona, festynów np. Wolni od uzależnień, Postaw na rodzinę, wyjazd na lodowisko (wychowanie fizyczne), do muzeum, galerii sztuki (technika, plastyka, historia), do teatru – w zależności od celu dydaktycznego danej uroczystości, czy wycieczki, które także są realizacją tzw. „ramówki” oraz podstaw programowych. Dyrektor Szkoły wyjaśnił również, że w roku szkolnym 2017/2018 odnotowano dużą

³¹ Dz. U. poz. 703.

³² Dz. U. poz. 204, ze zm.

³³ Godziny lekcyjne, które zostały potwierdzone odpowiednim wpisem w dzienniku lekcyjnym.

ilość nieobecności nauczycieli przedmiotów: plastyka – 65 godzin, chemia – 31 godzin (nauczycielka uczyła tylko w 3 klasach), muzyka i technika (ten sam nauczyciel) – 57 godzin, wychowanie fizyczne i informatyka – 42. Dyrektor dostrzegając ryzyko niezrealizowania „ramówki” i podstawy programowej ww. przedmiotów przydzielał godziny doraźnych zastępstw innym nauczycielom, którzy mieli kwalifikacje do nauczania przedmiotu zagrożonego. Niestety nie było to możliwe w przypadku nauczyciela chemii i techniki, ponieważ żaden z pozostałych nauczycieli Szkoły nie posiada kwalifikacji do nauczania tych przedmiotów. Dyrektor wykorzystywał też sytuację nieobecności innych nauczycieli, aby w ten sposób zyskać możliwość przydzielenia godzin dla zagrożonego przedmiotu nauczycielom, którzy go uczą. Niestety i w tym przypadku nie było to możliwe w przypadku nauczyciela chemii, ponieważ należy do grupy „nauczycieli wędrujących”, więc rzadko bywa w Szkole, albo po odbytych zajęciach szybko przemieszcza się do następnej placówki.

(akta kontroli str. 185-207, 290-303, 305-308, 938-940, 986-1008)

W roku szkolnym 2018/2019, tak jak w poprzednich latach objętych kontrolą, obowiązkowe zajęcia w Szkole odbywały się w systemie zmianowym w oddziałach kl. I-III. Współczynnik zmianowości³⁴ wynosił: 1,3% w roku szkolnym 2016/2017, 1,4% w roku szkolnym 2017/2018 i 1,4% w roku szkolnym 2018/2019.

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiła potrzeba organizowania uczniom obowiązkowych zajęć lekcyjnych na tzw. zerówkach, tj. przed godziną ósmą rano.

(akta kontroli str. 158-165, 657)

Analiza tygodniowych rozkładów zajęć dla lat szkolnych 2016/2017 – 2018/2019 wykazała, że:

- zajęcia w poszczególnych dniach tygodnia rozpoczynały się o stałej porze i uwzględniały podobną (+/- 1) liczbę godzin lekcyjnych, z wyjątkiem roku szkolnego 2018/2019 gdzie w czterech oddziałach różnica liczby zajęć w poszczególnych dniach tygodnia wynosiła dwie godziny oraz w dwóch innych – zajęcia w poszczególnych dniach tygodnia nie rozpoczynały się o stałej porze (dwie godziny różnicy);
- nie występowały dni, w których kumulowano by wyłącznie zajęcia, gdzie dominuje praca statyczna i długotrwała koncentracja (w szczególności matematyka, fizyka, chemia) oraz dni, w których występowałyby tylko przedmioty niewymagające zwiększonej koncentracji;
- w latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019 wystąpiły przypadki naruszenia zasad higieny pracy umysłowej, tj. zajęcia wymagające zwiększonej koncentracji łączono w bloki (jeden przypadek w roku szkolnym 2017/2018 i cztery – w 2018/2019) lub lokowano je po szóstej godzinie lekcyjnej (jeden przypadek w roku szkolnym 2017/2018 i dwa – w 2018/2019); jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły, tygodniowy rozkład zajęć uwzględnia potrzebę zatrudnienia nauczycieli uzupełniających etat w Szkole - na rynku pracy brakuje fizyków, chemików, geografów czy muzyków, więc Szkoła musiała dostosować się do organizacji pracy tych nauczycieli, co w konsekwencji uniemożliwiło w 100% racjonalne zaplanowanie rozkładu zajęć; (Szkoła musiała dostosować się do planu pracy fizyka, geografów czy nauczyciela wychowania fizycznego);
- w Szkole zaplanowano przerwy 10 minutowe między lekcjami i jedną przerwę 20-minutową pomiędzy lekcją 5 i 6, co zapewniało czas niezbędny do regeneracji organizmu po wysiłku związanym z odbytymi lekcjami.

(akta kontroli str. 158-165, 931)

³⁴ Wyliczony jako stosunek liczby oddziałów klasowych w danym roku szkolnym do liczby pomieszczeń, w których odbywały się lekcje.

W okresie objętym kontrolą uczniowie mieli możliwość realizacji wszystkich zajęć wychowania fizycznego w sali gimnastycznej, jednakże w roku szkolnym 2018/2019 wystąpiło ograniczenie dostępu do sali gimnastycznej dla kl. IV-VIII (pogorszenie warunków nauczania). W tygodniowym rozkładzie zajęć na rok szkolny 2018/2019 zaplanowano, że na 33 godziny funkcjonowania sali gimnastycznej w ciągu tygodnia, przez 23 godziny (69,7%) korzystać z niej miały dwie lub nawet trzy (przez 8 godzin) klasy/grupy. W poprzednich latach szkolnych wskaźnik ten wyniósł 46,7% w roku szkolnym 2017/2018 i 41,7% w roku szkolnym 2016/2017.

Dyrektor Szkoły wskazał, że przyczyną zmniejszenia dostępu do sali gimnastycznej dla kl. IV-VIII w roku szkolnym 2018/19 w stosunku do roku szkolnego 2016/17 było zwiększenie liczby oddziałów – w roku szkolnym 2017/18 doszły klasy VII, w roku szkolnym 2018/19 klasy VIII, a sala gimnastyczna składa się z jednego pomieszczenia o powierzchni 245 m² i zdarza się, że kilka razy w tygodniu w sali są trzy grupy. W innym przypadku zajęcia musiałyby rozpoczynać się wcześniej lub kończyć np. na 9 godzinie lekcyjnej.

(akta kontroli str. 158-165, 931)

2.1.7. Oferta zajęć pozalekcyjnych w roku szkolnym 2018/2019 była uboższa niż w poprzednich latach objętych kontrolą. W roku szkolnym 2016/2017 łączna tygodniowa liczba godzin zajęć pozalekcyjnych organizowanych w Szkole wynosiła 66 godziny, z czego 22 godziny były zajęciami związanymi z rozwojem zainteresowań i zagospodarowaniem czasu wolnego uczniów (tzw. kółka zainteresowań), a 44 godziny to zajęcia określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach³⁵, tj. w szczególności: 8 godzin zajęć rozwijających uzdolnienia uczniów³⁶, 18 godzin zajęć dydaktyczno-wyrównawczych³⁷, 8 godzin zajęć korekcyjno-kompensacyjnych³⁸, 4 godziny zajęć logopedycznych³⁹, 6 godzin zajęć socjoterapeutycznych i innych o charakterze terapeutycznym⁴⁰.

W latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019 w stosunku do roku szkolnego 2016/2017 został ograniczony dla uczniów dostęp do zajęć pozalekcyjnych poprzez znaczną redukcję oferty zajęć pozalekcyjnych – łączna tygodniowa liczba godzin zajęć pozalekcyjnych organizowanych w Szkole w tych latach szkolnych wynosiła dla każdego roku 8 godzin, w szczególności jako zajęcia pozalekcyjne dla uczniów szczególnie uzdolnionych w wymiarze łącznym odpowiednio 6 i 7 godzin tygodniowo.

Dyrektor Szkoły wskazał, że przyczyną redukcji oferty zajęć pozalekcyjnych w roku szkolnym 2017/2018 i 2018/2019 była likwidacja godzin z art. 42 *Karty Nauczyciela* (tzw. karcianych). Również niewielka liczba uczniów na poziomie jednego oddziału praktycznie uniemożliwia dowolne kształtowanie wielkości i liczby klas - ze względu

³⁵ Dz. U. z 2013 r. poz. 532, ze zm.

³⁶ Zajęcia rozwijające uzdolnienia organizuje się dla uczniów szczególnie uzdolnionych oraz prowadzi się je przy wykorzystaniu aktywnych metod pracy. Liczba uczestników nie może przekraczać 8 osób. Zajęcia te prowadzi nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści posiadający kwalifikację odpowiednią do rodzaju prowadzonych zajęć.

³⁷ Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze organizuje się dla uczniów mających trudności w nauce, w szczególności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego. Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 8.

³⁸ Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Liczba uczestników nie może przekraczać 4.

³⁹ Zajęcia logopedyczne organizuje się dla uczniów z zaburzeniami mowy, które powodują zaburzenia komunikacji językowej i utrudniają naukę. Liczba uczestników nie może przekraczać 4.

⁴⁰ Zajęcia socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym organizuje się dla uczniów z dysfunkcjami i zaburzeniami utrudniającymi funkcjonowanie społeczne. Liczba uczestników nie może przekraczać 10.

na sztywną liczbę oddziałów Szkoła nie jest elastyczna organizacyjnie. W wypadku, gdy liczba uczniów na poziomie klasy jest mała, jedyną możliwością obniżenia kosztów kształcenia jest łączenie oddziałów lub prowadzenie zajęć międzyoddziałowo. W większości klas II-VII w roku szkolnym 2017/2018 i klas III-VIII w roku szkolnym 2018/2019 nie było możliwe ich łączenie z uwagi na przekroczenie ustalonej przez organ prowadzący maksymalnej liczby uczniów, tj. 32 (klasy I w roku szkolnym 2017/2018 nie mogły przekraczać 25 uczniów, rok później wymóg ten obejmował klasy I i II). Dyrektor Szkoły nadmienił, że wpływ na organizację kształcenia miał również fakt, iż w Szkole kształci się pięciu uczniów z orzeczeniem o niepełnoprawności intelektualnej lub autyzmie. Uczniowie ci korzystają z zajęć rewalidacyjnych w wymiarze 2 godzin tygodniowo, a dwoje dzieci (1 z autyzmem i 1 z Zespołem Aspergera) korzysta z pomocy nauczyciela wspomagającego w wymiarze 4 godzin tygodniowo. Godziny te też pochodzą z należnego szkole limitu.

(akta kontroli str. 304, 783)

2.1.8. Dyrektor Szkoły, po uzyskaniu pozytywnej opinii⁴¹ Rady Pedagogicznej Szkoły, dopuścił do użytku od dnia 1 września 2017 r. przedstawione przez nauczycieli programy nauczania, dostosowane do nowej podstawy programowej, stanowiące szkolny zestaw programów nauczania, zgodnie z art. 22a ust. 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁴² (dalej: „ustawa o systemie oświaty”). Stosownie do art. 293 ustawy wprowadzającej Prawo oświatowe, przedstawiane Dyrektorowi Szkoły programy nauczania do zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego dla klas VII obejmowały także klasę VIII.

(akta kontroli str. 370, 429-446, 468-475)

Po uzyskaniu pozytywnej opinii⁴³ Rady Pedagogicznej Szkoły i opinii⁴⁴ Rady Rodziców, zgodnie z art. 22ab ust 4 ustawy o systemie oświaty, Dyrektor Szkoły dopuścił⁴⁵ do użytku szkolnego zestaw podręczników, dostosowany do nowej podstawy programowej, obowiązujący we wszystkich oddziałach danej klasy od początku roku szkolnym 2017/2018.

(akta kontroli str. 418-421, 702-713)

2.1.9. W dniu rozpoczęcia roku szkolnego 2017/2018 nie wszyscy uczniowie Szkoły dysponowali kompletem podręczników i materiałów edukacyjnych zgodnych z nową podstawą programową. Z łącznej liczby 2 293 podręczników zamówionych przez Dyrektora Szkoły w czerwcu, do dnia rozpoczęcia roku szkolnego (4 września) Szkoła otrzymała 800 egzemplarzy (34,9% wszystkich zamówionych), w tym 99 (56,6% zamówionych dla klasy) podręczników dla klasy I i 65 (11,1%) podręczników do klasy IV. Brakujące podręczniki w liczbie 1 493 egzemplarzy Szkoła otrzymała po rozpoczęciu roku szkolnego, w tym 76 (43,4%) egzemplarzy dla klasy I (z czego 70 egzemplarzy było przeznaczonych do nauki na II semestr roku szkolnego), 520 (88,9%) egzemplarzy dla klasy IV i 876 (100,0%) egzemplarzy dla klasy VII.

W dniu rozpoczęcia roku szkolnego 2018/2019 (3 września) do Szkoły dotarło łącznie 1 799 egzemplarzy podręczników, co stanowiło 94,7% wszystkich

⁴¹ Uchwała Nr 2/2017/18 Rady Pedagogicznej SP nr 1 w Legnicy z dnia 31 sierpnia 2017 r. w sprawie uzyskania opinii dotyczącej dopuszczenia do użytku w Szkole zaproponowanych przez nauczycieli programów nauczania ogólnego.

⁴² Dz. U. z 2018 r. poz. 1457, ze zm.

⁴³ Uchwała Nr 20/2016/2017 Rady Pedagogicznej SP nr 1 w Legnicy z dnia 26 czerwca 2017 r. w sprawie zaopiniowania szkolnego zestawu podręczników.

⁴⁴ Opinia Rady Rodziców przy SP nr w Legnicy z dnia 22 czerwca 2017 r. w sprawie szkolnego zestawu podręczników na rok szkolny 2017/2018.

⁴⁵ Zarządzenie Nr 7/2017 Dyrektora Szkoły z dnia 27 czerwca 2017 r.

zamówionych, w tym całość zamówienia dla klasy II (111 egzemplarzy) i klasy VIII (840 egzemplarzy).

(akta kontroli str. 729-780)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W roku szkolnym 2018/2019 w przypadku sześciu oddziałów naruszono zasadę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, tj. zasadę wynikającą z § 4 pkt 1 *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*⁴⁶ (dalej: *rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny*). Nieprawidłowość ta wystąpiła w klasie 6a, 6b, 7b i 8c, w których różnica zajęć w poszczególnych dniach tygodnia wynosiła dwie godziny oraz w klasach 5a i 5b, w których zajęcia w poszczególnych dniach tygodnia nie rozpoczynały się o stałej porze (dwie godziny różnicy).

Jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły, naruszenie zasady równomiernego rozłożenia zajęć miało związek z zatrudnieniem nauczycieli uzupełniających etat w Szkole, a dotyczyło to: fizyki, chemii, geografii, edukacji dla bezpieczeństwa (edb), wiedzy o społeczeństwie (wos), języka niemieckiego oraz wychowania fizycznego. Placówką macierzystą ww. nauczycieli nie była Szkoła i tak, np. nauczyciel fizyki mógł prowadzić zajęcia w Szkole tylko we wtorki i piątki, ale równocześnie we wtorki nie mógł mieć 5 i 6 godziny lekcyjnej, zatem fizyka wystąpiła na 7 godzinie lekcyjnej; nauczyciel od edb mógł mieć tylko zajęcia w poniedziałki na 1 lekcji i w czwartek na 1 i 2 godzinie lekcyjnej, zatem automatycznie inne zajęcia, np. z przedmiotów ścisłych musiały występować na późniejszych godzinach; zajęcia z vos-u mogły odbywać się tylko we wtorki i piątki na 6, 7 i 8 godzinie lekcyjnej, ponieważ nauczyciel ten pracuje we Wrocławiu i może prowadzić w Szkole swoje zajęcia na tylko tych godzinach. Jednocześnie, jak wskazał Dyrektor Szkoły, na rynku pracy w Legnicy nie było chętnego nauczyciela do nauczania tego przedmiotu. Podobna sytuacja miała miejsce z nauczycielem muzyki, który realizuje swoje zajęcia na szóstej, siódmej i ósmej godzinie lekcyjnej, przez co klasa, w której uczy, nie mogła zaczynać lekcji w tym dniu o godzinie 8:00 i rozpoczynała zajęcia o godzinie 10:00, aby średnio w ciągu dnia (w rozliczeniu tygodniowym) odbyło się 6 godzin lekcyjnych.

(akta kontroli str. 165, 930)

OCENA CZĄSTKOWA

W Szkole funkcjonował aktualny i prawidłowo przyjęty statut, zawierający elementy określone w przepisach prawa oświatowego. Stan zatrudnienia nauczycieli był adekwatny do potrzeb szkoły wynikających z realizowanych zadań dydaktyczno-wychowawczych i opiekuńczych. Nie wystąpiły negatywne zjawiska związane ze zwolnieniami czy redukcją etatów, a działania Dyrektora Szkoły w zakresie diagnozowania ewentualnych braków kadrowych pozwoliły pozyskać nauczycieli o odpowiednich kwalifikacjach. Zatrudnieni nauczyciele posiadali kwalifikacje odpowiednie do realizowanych zajęć edukacyjnych i podnosili swoją wiedzę ogólną i zawodową uczestnicząc w szkoleniach związanych ze zmianami wprowadzanymi w systemie oświaty. Środki finansowe wyodrębnione na szkolenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli wykorzystywano zgodnie z potrzebami Szkoły. Zajęcia dydaktyczne prowadzono na podstawie prawidłowo dopuszczonych programów nauczania i podręczników szkolnych.

Jednakże w związku z wprowadzeniem zmian w systemie oświaty nastąpiło pogorszenie warunków kształcenia uczniów, ponieważ naruszono zasadę

⁴⁶ Dz. U. z 2003 r. Nr 6 poz. 69, ze zm.

równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, nie przestrzegano zasad higieny pracy umysłowej przy ustalaniu planu lekcji, oraz wystąpiło ograniczenie dostępu do sali gimnastycznej w roku szkolnym 2018/2019. Z kolei po 1 września 2017 r. wystąpiło zmniejszenie zakresu i dostępu dla uczniów do zajęć pozalekcyjnych oraz pogłębiło się zjawisko tzw. „wędrujących nauczycieli”. Nie wszyscy uczniowie dysponowali kompletem podręczników (zgodnych z nową podstawą programową), bowiem w dniu rozpoczęcia roku szkolnego 2017/2018 Szkoła otrzymała jedynie 34,9% zamówionych podręczników, a w dniu rozpoczęcia roku szkolnego 2018/2019 przekazano do niej 94,7% zapotrzebowanych podręczników.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

2.2. Zmiany warunków lokalowych w związku z reformą oświaty

2.2.1. W Szkole uczniowie mieli do dyspozycji 15 sal lekcyjnych, których powierzchnia wynosiła od 43,3 m² do 51,1 m².

W roku szkolnym 2018/2019 powierzchnia sali lekcyjnej przypadająca na jednego ucznia kl. I–III, gdzie funkcjonował system uczniowski (uczniowie mają wszystkie lekcje w tej samej sali) wynosiła od 1,9 m²/ucznia (dla 25 i 23 uczniów w klasie 1a i 3a) do 2,5 m²/ucznia (dla 17 uczniów z klasy 2b). W poprzednich latach szkolnych wskaźnik ten wynosił: 2017/2018 – od 2,1 do 2,8 m²/ucznia, 2016/2017 – od 1,9 do 2,7 m²/ucznia.

W kl. IV–VIII gdzie funkcjonował system pracowniany (uczniowie po każdej lekcji zmieniają salę zajęć), powierzchnia⁴⁷ przypadająca na jednego ucznia w roku szkolnym 2018/2019 wynosiła od 1,5 do 1,8 m²/ucznia. W poprzednich latach szkolnych 2016/2017 i 2017/2018 było to od 1,8 do 2,1 m²/ucznia.

Każda sala była wyposażona w komputer z głośnikami i odtwarzaczem CD oraz z dostępem do internetu oraz projektor multimedialny z ekranem. Ponadto w sali komputerowej oraz jednej z sal lekcyjnych znajdowały się tablice multimedialne.

(akta kontroli str. 158-165, 657, 659, 661-607, 932)

a) W salach lekcyjnych, w których uczyli się uczniowie kl. I-III znajdowały się dwie części: edukacyjna (wyposażonej w tablicę, stoliki itp.) i rekreacyjna, oraz wyposażenie, które było zgodne z zalecanymi warunkami i sposobami realizacji:

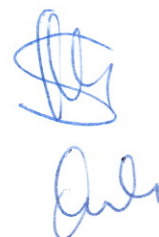
- dla klas III, podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej określonej w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. *w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół*⁴⁸ (dalej: „rozporządzenie z 2012 r. w sprawie podstawy programowej”);
- dla klas I–II, podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej określonej w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. *w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla policealnej*⁴⁹ (dalej: „rozporządzenie z 2017 r. w sprawie podstawy programowej”).

(akta kontroli str. 830-833)

⁴⁷ Powierzchnia na ucznia – powierzchnia najmniejszej sali lekcyjnej podzielona przez liczbę uczniów najliczniejszego oddziału klasowego, który realizuje tam zajęcia.

⁴⁸ Dz. U. poz. 977, ze zm.

⁴⁹ Dz. U. poz. 356, ze zm.

b) Sale lekcyjne, w których uczyli się uczniowie kl. IV-VIII były wyposażone, zgodnie z zalecanymi warunkami i sposobami realizacji:

- dla klasy VI, podstawy programowej określonej w rozporządzeniu z 2012 r. *w sprawie podstawy programowej, w pomoce dydaktyczne i przedmioty potrzebne do zajęć z przedmiotów znajdujących się w tej podstawie programowej*, tj. języka obcego nowożytnego, muzyki, plastyki, zajęć komputerowych, wychowania fizycznego;
- dla klas IV, V, VII, VIII, podstawy programowej określonej w rozporządzeniu z 2017 r. *w sprawie podstawy programowej, w pomoce dydaktyczne i przedmioty potrzebne do zajęć z przedmiotów znajdujących się w tej podstawie programowej*, tj. biologia, matematyka, język polski, język obcy, fizyka, geografia, historia, informatyka, muzyka, plastyka, przyroda, technika, wiedza i społeczeństwo; nie wyposażono jednej sali lekcyjnej, w której uczono chemii, w obowiązkowy sprzęt i odczynniki chemiczne.

(akta kontroli str. 830-833)

c) Stosownie do art. 103 ust. 1 pkt 5 *ustawy Prawo oświatowe* Szkoła w zakresie realizacji zadań statutowych zapewniała uczniom możliwość korzystania z zespołu urządzeń sportowych i rekreacyjnych w sali gimnastycznej, o powierzchni 245 m², w której prowadzono gry zespołowe i/lub ćwiczenia indywidualne, wyposażonej w bramki, kosze, słupki do siatkówki, drabinki do ćwiczeń, oraz w sali zajęć ruchowych, o powierzchni 48,3 m², z której korzystali uczniowie kl. I-III, wyposażonej w drabinki do ćwiczeń. Uczniowie Szkoły w ramach zajęć z wychowania fizycznego mieli możliwość korzystania także z dwóch boisk wielofunkcyjnych zewnętrznych, o powierzchni 594 m² i 964 m² oraz skoczni do skoku w dal.

(akta kontroli str. 158-165, 659, 665-667, 831)

d) Szkoła zapewniła uczniom dostęp do 24 komputerów w sali komputerowej oraz do ośmiu – w sali multimedialnej w czytelnicy biblioteki. Zapewniając uczniom dostęp do Internetu podjęto działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju i zainstalowano oraz aktualizowano oprogramowanie zabezpieczające pod nazwą „Beniamin”. Program ten został zainstalowany na wszystkich komputerach dostępnych dla uczniów.

Wyposażenie pracowni komputerowej zapewniało każdemu⁵⁰ uczniowi podczas zajęć w tej pracowni dostęp do osobnego komputera z dostępem do internetu.

(akta kontroli str. 658, 831)

2.2.2. Z 17 pomieszczeń, w których odbywały się zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze, 15 pomieszczeń wyposażonych było w sprzęty (biurka/ławki i krzeselka) dostosowane do wymagań ergonomii pracy i nauki. W pomieszczeniach tych znajdowały się trzy rozmiary biurek i krzeseł pozwalające na wygodną naukę uczniom o różnym wzroście. Pracownia komputerowa wyposażona była w meble komputerowe, w tym regulowane fotele.

W szczególności cztery sale, gdzie prowadzone były zajęcia dla uczniów z klas IV-VIII, zostały wyposażone w nowo zakupione w 2017 r. i 2018 r. ławki szkolne z regulacją wielkości w zakresie rozmiarów od 4 do 6 oraz krzeselka z regulacją – od 5 do 6.

(akta kontroli str. 532-534, 801-802, 831-833)

2.2.3. Pomieszczenia szkolne, w których realizowane było kształcenie oraz urządzenia w nich się znajdujące utrzymane były w stanie zapewniającym ich

⁵⁰ Najliczniejsza grupa/klasa, która korzystała w roku szkolnym 2018/2019 z zajęć w pracowni komputerowej, liczyła 23 uczniów (klasa 6c).

bezpieczne użytkowanie. Temperatura w tych pomieszczeniach utrzymywała się powyżej 18°C⁵¹.

Teren Szkoły był ogrodzony i właściwie oświetlony z równą nawierzchnią dróg i przejść komunikacyjnych. Otwory kanalizacyjne i studzienki na terenie Szkoły były właściwie i trwale zabezpieczone. Szlaki komunikacyjne wychodzące poza teren Szkoły zabezpieczono ogradzając je metalowymi barierkami, które utrudniały bezpośrednie wyjście dzieci na ulicę. Stan nawierzchni oraz konstrukcji na boiskach zewnętrznych nie budził zastrzeżeń, teren boisk był ogrodzony, a przy wejściu umieszczono regulamin korzystania z obiektu. Wszystkie sprzęty w sali gimnastycznej, tj. bramki, kosze i inne urządzenia były zamocowane na stałe w sposób uniemożliwiający ich przemieszczenie się.

Plan ewakuacji Szkoły umieszczono na korytarzu każdego piętra Szkoły w widocznym i łatwo dostępnym miejscu, a drogi ewakuacyjne oznaczono w sposób wyraźny i trwałe, zgodnie z § 5 *rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny*. Pomieszczenia, do których był wstęp wzbroniony dla osób nieupoważnionych, były oznakowane i zabezpieczone przed swobodnym do nich dostępem.

Schody wyposażone były w balustrady zabezpieczone przed ewentualnym zsuwaniem się po nich. Otwartą przestrzeń nad biegami schodów zabezpieczono metalowymi konstrukcjami.

Toalety były czyste i zapewniono w nich bieżącą ciepłą i zimną wodę oraz środki higieny osobistej. Urządzenia sanitarno-higieniczne były utrzymane w czystości i w stanie sprawności technicznej. Urządzenia sanitarne były dostosowane do wieku i wzrostu uczniów, tj. zróżnicowane pod względem wysokości montażu urządzeń sanitarnych dla uczniów w różnym przedziale wiekowym.

Zgodnie z ustaleniami kontroli upoważnionego przedstawiciela Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Legnicy, stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń i urządzeń w nich się znajdujących był dobry, a standardy dostępności do urządzeń sanitarnych zachowane⁵².

(akta kontroli str. 661-607, 830-831, 882-897)

Uczniowie kl. I-III mieli możliwość pozostawienia części przyborów i podręczników w swoich klasach w wydzielonych szafkach, szufladach lub półkach. Łącznie w trzech salach lekcyjnych, gdzie przebywali uczniowie kl. I-III, znajdowało się 120 szafek skrytkowych zakupionych w roku szkolnym 2014/2015 – stosunek liczby szafek do liczby uczniów kl. I-III wynosił w okresie objętym kontrolą: 65,6% dla roku szkolnego 2016/2017, 78,4% - 2017/2018 i 97,6% - 2018/2019.

Część uczniów kl. IV-VIII miała możliwość pozostawiania pomocy edukacyjnych w indywidualnych szafkach skrytkowych znajdujących się na korytarzach I i II piętra Szkoły, natomiast pozostali w szatni, w boksie przypisanym dla danego oddziału. Łącznie w szkole znajdowały się 162 szafki skrytkowe (90 na korytarzu I piętra Szkoły i 72 – II piętra) – stosunek liczby szafek do liczby uczniów kl. IV-VIII wynosił w okresie objętym kontrolą: 95,3% dla roku szkolnego 2016/2017 (kl. IV-VI), 72,3% - 2017/2018 (dla kl. IV-VII, a uwzględniając tylko kl. IV-VI – 104,5%) i 54,6% - 2018/2019 (a uwzględniając tylko kl. IV-VI – 82,2%). W listopadzie 2018 r. zamówiono 80 szafek skrytkowych szatniowych z przeznaczeniem dla starszych uczniów. Do zakończenia kontroli dostawca nie zrealizował dostawy⁵³.

⁵¹ Od 18°C w sali gimnastycznej do 22°C w jednej z sal lekcyjnych (sala nr 18).

⁵² Protokół kontroli Nr 8/HDM/18 z dnia 24 stycznia 2018 r. i Nr 100/HDM/18 z dnia 1 sierpnia 2018 r.

⁵³ Zgodnie z potwierdzeniem zamówienia z 9 listopada 2018 r., termin realizacji zamówienia to 35-45 dni roboczych.

Kontrola obciążenia uczniów ciężarem tornistrów, przeprowadzona w 2018 r. przez upoważnionego przedstawiciela Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Legnicy, obejmująca badaniem wszystkich obecnych uczniów kl. I-VIII (łącznie 278 uczniów) wykazała⁵⁴, że u 96 uczniów (34,5% badanych) ciężar ten przekraczał 10% masy ich ciała, z czego u 40 uczniów (14,4% badanych) przekraczał 15% masy ich ciała⁵⁵.

(akta kontroli str. 545-546, 660-663, 830, 876-881)

2.2.4. Zgodnie z art. 103 ust. 1 pkt 4 *ustawy Prawo oświatowe*, Szkoła w zakresie realizacji zadań statutowych zapewnia uczniom możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej, który był dostępny w poniedziałek, środę i piątek w godzinach od 12:15 do 14:40 oraz we wtorek i czwartek w godzinach od 8:00 do 11:45.

Stosownie do § 27, § 29 i § 36 *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą*⁵⁶, gabinet ten wyposażony był w meble i podłogi umożliwiające ich dezynfekcję, dwie umywalki z baterią z ciepłą i zimną wodą; dozownik z mydłem w płynie; dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym; pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia i pojemnik na zużyte ręczniki.

Pomieszczenia Szkoły, w szczególności sekretariat, pokój nauczycielski, pracownia komputerowa, pokój nauczycieli wychowania fizycznego, świetlica i kuchnia, wyposażone były w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy, zgodnie z § 20 *rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny*.

(akta kontroli str. 659, 661, 830)

2.2.5. Stosownie do art. 105 ust. 3 *ustawy Prawo oświatowe*, Szkoła zapewniła zajęcia świetlicowe dla uczniów, którzy pozostają w szkole dłużej ze względu na czas pracy rodziców, organizację dojazdu do szkoły lub inne okoliczności wymagające zapewnienia opieki w szkole.

Świetlica prowadziła zajęcia zgodnie z rocznym planem pracy świetlicy⁵⁷ i tygodniowym rozkładem zajęć opracowanym na podstawie rocznego planu pracy Szkoły, tj. od poniedziałku do piątku w godzinach od 6:45 do 16:15. Sposób funkcjonowania świetlicy określono w regulaminie pracy świetlicy. W roku szkolnym 2018/2019 do świetlicy zapisanych było 65 dzieci, a liczebność grup świetlicowych nie przekraczała 25 uczniów na jednego nauczyciela.

(akta kontroli str. 20-21, 657, 659, 661, 672-693, 831)

2.2.6. W celu realizacji zadań opiekuńczych i wspomagania właściwego rozwoju uczniów, w myśl art. 106 *ustawy Prawo oświatowe*, na terenie Szkoły zorganizowano żywienie uczniów – w szkole czynna była stołówka stwarzająca możliwość spożywania dwudaniowych (zupa, II danie, kompot), ciepłych posiłków od poniedziałku do piątku w godzinach od 11:45 do 14:00.

Blok żywienia (36 m²) prowadził działalność w zakresie produkcji posiłków od surowca do gotowej potrawy, a konsumpcja potraw odbywała się w wydzielonej

⁵⁴ Protokół kontroli Nr 151/HDM/18 z dnia 22 października 2018 r.

⁵⁵ Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego, waga tornistra nie powinna przekraczać 10-15% masy ciała dziecka.

⁵⁶ Dz. U. poz. 739.

⁵⁷ Roczny plan pracy świetlicy był zatwierdzany i uchwalany przez Radę Pedagogiczną Szkoły na początku każdego roku szkolnego, aktualnie – uchwała Nr 2/1018/1019 z dnia 13 września 2018 r.

jadalni (39 m²). Zgodnie z ustaleniami corocznych kontroli⁵⁸, dokonanych przez upoważnionego przedstawiciela Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Legnicy, stan sanitarno-higieniczny tych pomieszczeń i urządzeń w nich się znajdujących nie budził zastrzeżeń.

(akta kontroli str. 21, 659, 661, 833, 898-927)

2.2.7. W okresie objętym kontrolą, Szkoła zapewniła uczniom możliwość korzystania z biblioteki z czytelnią, stosownie do art. 103 ust. 1 pkt 2 *ustawy Prawo oświatowe*, która była dostępna⁵⁹ codziennie, od poniedziałku do czwartku w godzinach od 8:00 do 14:00 oraz w piątek – od godziny 8:15 do 14:15. Biblioteka szkolna działała na podstawie regulaminu pracy biblioteki.

W bibliotece znajdowały się lektury wymienione w podstawie programowej z języka polskiego do każdej klasy, przy czym cztery lektury (dwie dla kl. IV, jedna dla kl. V i jedna dla kl. VIII)⁶⁰ w liczbie wystarczającej na częściowe wypożyczenie przez całą klasę w jednym czasie.

W dniu 7 marca 2017 r. przeprowadzona została przez upoważnionego przedstawiciela Dolnośląskiego Kuratora Oświaty kontrola w zakresie prawidłowości organizacji i funkcjonowania biblioteki, która nie stwierdziła nieprawidłowości – nie wydano zaleceń pokontrolnych⁶¹.

(akta kontroli str. 19-20, 663, 830-831, 834, 852-862)

2.2.8. Użytkowany przez młodszych uczniów zewnętrzny plac zabaw o powierzchni 210 m², wybudowany w 2015 r. i wyposażony w urządzenia do ćwiczeń i zabawy, był całkowicie ogrodzony, a ogrodzenie i zamknięcie były bezpieczne (np. nie posiadały ostrych krawędzi, wystających drutów siatki itp.). Plac zabaw był zabezpieczony pod względem ukrycia ostrych krawędzi, wystających śrub i mocowań. Urządzenia na placu zabaw były trwale i stabilnie przymocowane do podłoża. Nawierzchnia placu była w dobrym stanie (nie tworzyły się na niej kałuże lub błoto po opadach deszczu) i uporządkowana. Przy wejściu na plac zabaw umieszczono regulamin korzystania z placu zabaw.

(akta kontroli str. 659, 831)

2.2.9. W okresie objętym kontrolą, zgodnie z § 3 ust. 1 *rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny*, Dyrektor Szkoły corocznie kontrolował⁶² przygotowanie obiekty należące do Szkoły do rozpoczęcia roku szkolnego po przerwie wakacyjnej stwierdzając, że obiekty te spełniają podstawowe wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy i są przygotowane do rozpoczęcia działalności oświatowej w roku szkolnym. Zgodnie z § 3 ust. 2 *rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny* kopię protokołów z kontroli Dyrektor Szkoły przekazywał organowi prowadzącemu Szkołę⁶³.

(akta kontroli str. 668-671)

⁵⁸ Protokół kontroli sanitarnej Nr 591/HŻ/16 z dnia 20 czerwca 2016 r., Nr 592/HŻ/17 z dnia 16 marca 2017 r., Nr 63/HŻ/18 z dnia 25 stycznia 2018 r. oraz Nr 594/HŻ/18 z dnia 1 sierpnia 2018 r.

⁵⁹ Dostępność biblioteki szkolnej dla uczniów ustalona w toku oględzin na podstawie informacji (tabliczki) wywieszonych na drzwiach wejściowych do biblioteki.

⁶⁰ René Goscinny, Jean-Jacques Sempé, *Mikołajek* (wybór opowiadań) – 21 egzemplarzy (72,4% ilości uczniów w najliczniejszej kl. IV), Jeanne Marie Leprince de Beaumont, *Piękna i Bestia* – 17 egzemplarzy (58,6% ilości uczniów w najliczniejszej kl. IV), Seweryna Szmaglewska, *Czarne Stopy* – 19 egzemplarzy (67,6% ilości uczniów w najliczniejszej kl. V), Juliusz Słowacki, *Balladyna* – 20 egzemplarzy (95,2% ilości uczniów w najliczniejszej kl. VIII).

⁶¹ Protokół kontroli nr WNP.5532.147.2017 z dnia 7 marca 2017 r.

⁶² Protokoły z kontroli problemowej stanu bezpieczeństwa i higieny pracy z dnia 30 sierpnia 2016 r., 29 sierpnia 2017 r. i 31 sierpnia 2018 r.

⁶³ Przekazane odpowiednio w dniu: 13 września 2016 r., 31 sierpnia 2017 r. i 31 sierpnia 2018 r.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) Nie wyposażono jednej sali lekcyjnej, przeznaczonej do nauki chemii, w sprzęt i odczynniki chemiczne, co nie zapewniało realizacji podstawy programowej dla tego przedmiotu. Zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej z chemii, określoną *rozporządzeniem z 2017 r. w sprawie podstawy programowej*, aby edukacja w zakresie chemii była możliwie najbardziej skuteczna, zajęcia powinny być prowadzone w salach wyposażonych w niezbędne sprzęty i odczynniki chemiczne.

Jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły, Gmina planowała złożyć wniosek o utworzenie w Szkole pracowni chemii, która ma być wyposażona m.in. w sprzęt i odczynniki chemiczne. Niestety kryteria rezerwy oświatowej ograniczają składanie wniosków do dwóch szkół w jednym roku (w tym roku złożono już właśnie do dwóch szkół), a Szkołę zaplanowano w 2019 r.

(akta kontroli str. 832, 932)

2) Nie dostosowano, zgodnie z zasadami ergonomii, sprzętów (biurek/stołów i krzesel) do wieku i wzrostu korzystających uczniów w jednej sali lekcyjnej (sali nr 13), w której prowadzono zajęcia dla klas od IV do VIII (historia, wiedza o społeczeństwie) oraz w stołówce, co stanowiło naruszenie §9 ust. 2 *rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny*.

Jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły, w Szkole systematycznie uzupełnia się/wymienia krzesła i ławki w salach lekcyjnych - w sali nr 13 jeszcze nie zostały wymienione, ponieważ nie starczyło środków finansowych (w roku szkolnym 2016/2017 wnioskowano do Urzędu Miasta Legnica o 30 000 zł na ten cel, Szkoła otrzymała 15 000 zł, co opóźniło wymianę stołów i krzesel). W przyszłym roku budżetowym zaplanowano pieniądze na wymianę ławek i krzesel w sali nr 13.

W odniesieniu do mebli w stołówce Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że z technicznego punktu widzenia nie ma możliwości wyposażenia stołówki w stoliki i krzesła dla młodszych dzieci, ponieważ ma ona powierzchnię 39 m² i mieści się tam tylko 8 stołów i 35 miejsc siedzących; młodszych dzieci korzystających z posiłków jest 107 osób dziennie, czyli trzykrotnie więcej aniżeli miejsc siedzących, starszej młodzieży również jest około 100 osób – przy standardowym stoliku posiłki zjedzą tak młodsze, jak i starsze dzieci, natomiast przy mniejszych stolikach nie zjedzą posiłku już dzieci starsze.

(akta kontroli str. 831-833, 836-837, 839, 930)

3) W miejscach wyznaczonych do uprawiania ćwiczeń fizycznych, gier i zabaw, tj. w sali gimnastycznej oraz sali zajęć ruchowych (sala nr 16), nie umieszczono tablic informacyjnych określających zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego, do czego zobowiązuje przepis § 31 ust. 6 *rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny*.

Tablice informacyjne, określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego, zostały w sali gimnastycznej oraz w sali zajęć ruchowych uzupełnione w trakcie kontroli.

(akta kontroli str. 831, 835, 837-838, 930, 935-937)

OCENA CZĄSTKOWA

Wyposażenie sal lekcyjnych było wystarczające do realizacji podstaw programowych poszczególnych przedmiotów, z wyjątkiem chemii. Uczniom zapewniono, zgodnie z ich wzrostem, wiekiem i potrzebami, możliwość ergonomicznego korzystania ze wszystkich pomieszczeń szkolnych, z wyjątkiem jednej sali lekcyjnej oraz stołówki. Pomieszczenia do realizacji zadań

dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych spełniały wymagania dla pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Zgodnie z obowiązującymi przepisami zapewniono bezpieczny i higieniczny pobyt uczniów w Szkole. W związku z wprowadzonymi zmianami w systemie oświaty nie nastąpiło pogorszenie warunków lokalowych. Niemniej nie wszyscy uczniowie dysponowali możliwością pozostawienia w Szkole przyborów i podręczników z uwagi na niestarczającą liczbę szafek.

OBSZAR

3. Współpraca z instytucjami przy wprowadzaniu zmian w systemie oświaty

Opis stanu faktycznego

3.1. Dyrektor Szkoły występował z wnioskami do organu prowadzącego na rzecz realizacji zdiagnozowanych potrzeb Szkoły wynikających z konieczności wprowadzenia reformy oświaty.

W 2016 r. (styczeń) Dyrektor Szkoły przeprowadził z uczniami debatę na temat ich potrzeb, oczekiwań, marzeń. W jej wyniku okazało się, że uczniom najbardziej zależy na nowym, wielofunkcyjnym boisku z bieżnią i skocznią. Taką propozycję przedstawił Dyrektor Szkoły w czasie społecznych konsultacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Legnica na lata 2015-2020. W dniu 16 marca 2016 r. przesłał do Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu Urzędu Miasta Legnica opracowany program funkcjonalno-użytkowy dotyczący projektu Rewitalizacja zdegradowanych obszarów Zakaczawia w Legnicy – zagospodarowanie przestrzeni przy SP nr 1 w Legnicy na cele rekreacyjne.

W dniu 2 marca 2017 r. Dyrektor Szkoły przesłał do Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu Urzędu Miasta Legnica informację dotyczącą szacunkowych kosztów przystosowania bazy dydaktycznej do potrzeb uczniów klas VII i VIII w latach 2017-2019. I tak w roku szkolnym 2017/2018 szacowane koszty wyniosły 134 000 zł (zorganizowanie gabinetu chemicznego i fizycznego – po 23 000 zł oraz pracowni informatycznej na 24 stanowiska – 88 000 zł), zaś w roku szkolnym 2018/2019 – 49 000 zł (zorganizowanie gabinetu geograficznego – 19 000 zł, gabinetu biologicznego – 13 000 zł i sali do zajęć technicznych – 17 000 zł).

W okresie objętym kontrolą dokonywano analizy potrzeb Szkoły w zakresie potrzeb kadrowych. Informację o potrzebach kadrowych corocznie⁶⁴ przekazywano do Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu Urzędu Miasta Legnica.

(akta kontroli str. 361, 371-393)

3.2. Współpracowano z instytucjami współodpowiedzialnymi za wdrożenie reformy oświaty. Współpraca Dyrektora Szkoły z tymi instytucjami, w szczególności z organem prowadzącym Szkołę, miała charakter obligatoryjny, np. poprzez przekazywanie projektów arkusza organizacji Szkoły do zatwierdzenia przez organ prowadzący Szkołę, czy też składanie wniosków do Prezydenta Miasta Legnicy o wyrażenie zgody na dokonanie zmiany w planie wydatków budżetowych (zwiększenia wydatków) w związku z koniecznością dostosowania mebli do funkcjonalności przewidzianej w nowym ustroju szkoły.

Współpraca z tymi instytucjami miała także charakter obligatoryjny, np.:

- przy tworzeniu nowych arkuszy organizacyjnych Szkoły stosowano wytyczne i zasady określone przez Wydział Oświaty, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego Legnicy, związane z organizacją pracy szkoły wynikającą z reformy oświaty;

⁶⁴ W dniu 9 stycznia 2017 r. (na rok szkolny 2017/2018) i 19 stycznia 2018 r. (na rok szkolny 2018/2019).

- uczestniczono w spotkaniach konsultacyjnych⁶⁵, organizowanych przez Wydział Oświaty, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego Legnicy, w związku z wdrażaniem zmian w systemie edukacji;
- wszystkie ruchy kadrowe konsultowano z Wydziałem Oświaty, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego Legnicy, zgodnie z prośbą⁶⁶ dyrektora tego wydziału, w związku z planowanym wdrożeniem reformy oświatowej, w celu zmniejszenia negatywnych skutków społecznych związanych z zatrudnieniem; Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu w Legnicy przekazaną drogą mailową w dniu 10 listopada 2016 r.;
- pozyskiwano i udostępniano nauczycielom, rodzicom i uczniom Szkoły pakiety informacyjne (broszury, plakaty) z Ministerstwa Edukacji Narodowej, zawierające podstawowe informacje dotyczące reformy systemu oświaty;
- rozpowszechniano⁶⁷ wśród nauczycieli list Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 marca 2017 r.;
- uczestniczono w konferencjach organizowanych przez Dolnośląskiego Kuratora Oświaty, np. poświęconych nowej podstawie programowej⁶⁸.

(akta kontroli str. 361, 363, 376, 394-403, 504-515, 615, 644)

3.3. Na rzecz wprowadzania zmian w systemie oświaty w roku szkolnym 2016/2017 współpracowano z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną nr 2 w Legnicy. W dniu 23 listopada 2016 r. powstał wspólnie opracowany Roczny Plan Wspomagania SP nr 1 w Legnicy, którego celem było kształtowanie u uczniów nawyku przestrzegania zasad, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych, uspołecznienie uczniów i uaktywnienie rodziców. Wspólnie podejmowane zadania przez nauczycieli, uczniów, rodziców i pracowników Poradni zostały bardzo dobrze ocenione w sprawozdaniu⁶⁹ na koniec roku szkolnego.

Ponadto współpracowano z ośrodkami doskonalenia nauczycieli z Legnicy i Wrocławia, gdzie Dyrektor Szkoły i nauczyciele pogłębiali swoją wiedzę na temat czekających ich zmian oraz nowych podstaw programowych.

(akta kontroli str. 366, 548-560)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor Szkoły podejmował działania (występował z wnioskami do organu prowadzącego) na rzecz realizacji zdiagnozowanych potrzeb szkoły wynikających z konieczności wprowadzenia reformy oświaty oraz współpracował z instytucjami odpowiedzialnymi za wdrożenie reformy, w szczególności z organem prowadzącym Szkoły, Kuratorium Oświaty we Wrocławiu, Ministerstwem Edukacji Narodowej.

IV. Uwagi i wnioski

UWAGI

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

WNIOSKI

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 *ustawy o NIK*, przedstawia następujące wnioski:

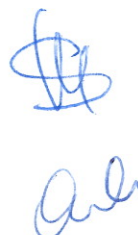
⁶⁵ Np. w dniu 20 września 2016 r., na zaproszenie dyrektora Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu Urzędu Miasta Legnica z dnia 8 września 2016 r.

⁶⁶ Przekazaną pocztą elektroniczną w dniu 10 listopada 2016 r.

⁶⁷ Pocztą elektroniczną w dniu 8 marca 2017 r.

⁶⁸ Np. w dniu 9 maja 2017 r. na zaproszenie z dnia 24 kwietnia 2017 r.

⁶⁹ Sprawozdanie z realizacji działań rocznego planu wspomagania przeprowadzonego w SP nr 1 w Legnicy w roku szkolnym 2016/2017.

1. Planowanie zajęć dydaktyczno-wychowawczych z uwzględnieniem potrzeby równomiernego obciążenia uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia i zgodnie z zasadami higieny pracy umysłowej.
2. Wyposażenie sali lekcyjnej do nauki chemii w sprzęt i odczynniki chemiczne, zgodnie z wymogami podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej z chemii.
3. Zapewnienie uczniom we wszystkich salach lekcyjnych i stołówce ławek i krzeseł dostosowanych do zasad ergonomii.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

PRAWO ZGŁOSZENIA
ZASTRZEŻEŃ

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

OBOWIĄZEK
POINFORMOWANIA
NIK O SPOSOBIE
WYKONANIA
WNIOSKÓW

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK* należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, dnia 14 stycznia 2019 r.

Kontroler:

Mariusz Orawczak
Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Dyrektor

DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
we Wrocławiu

z up.

.....
podpis dyrektora

R. Kobuszko

